

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်

တုမ့်နအိဉ်ဒီးတၢ်မၤလၢန့ၢ်ဘၣ်အလဲ ဒီးစးထီၣ်တၢ်မၤ လၢအီးစၣ်ထွဲ
လ်ယၢ်အပူၤန့ၢ် နအိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လီၤ.

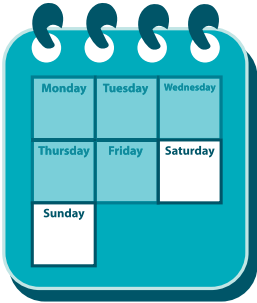

နတ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဘၣ်တဘၣ် ကမ္မၢ်ဝဲ-

- တၢ်ဟ့ၣ်နၤလၢလဲ ဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါ ဒ်တၢ်မၤလၢနမၤအီၤအိၣ်အသိး

- ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလဲ ဒ်မၤတၢ်န့ၣ်ရံၣ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်အသး

- တၢ်ဟ့ၣ်နၤအခွဲး မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်အါထီၣ်စ့ လၢနကြၢးဒီးန့ၢ်အီၤ မ့ၢ်လၢ
 - နမၤတၢ် အနၣ်ရံၣ်အါန့ၢ် တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အိၣ်အသိး
 - တၢ်စံၣ်ညီၣ်အလဲ - တၢ်မၤတၢ်ဖဲ မ့ၢ်ယုနံၤဒီးမ့ၢ်နွံနံၤအဆၢ ကတီၢ် မ့တမ့ၢ် နံၤသဘျ့အဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤအလဲဒိၣ်

- တၢ်ဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါအခွဲး ဒ်နလိၣ်ဘၣ်အသိး

- တၢ်မၤလီၢ်လၢ အပူၤဖျဲးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်

ဘၣ်တဘၣ် နကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ နကကဲထီၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိး ပှၤမၤတၢ်ဖိကရၢ အကရၢဖိန့ၣ်လီၤ.

ပျားမာတၢ်ဖိကရၢန့ၣ် မ့ၢ်ကရၢတခါလၢ အကွၢ်ထွဲပဲ ပျားလၢအတၢ်မၤတမံၤဃီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးနကသ့ၣ်ညါ နတၢ်ခွဲးယၢ်အဂီၢ် ပျားလၢအဖုးသ့ၣ်ညါနၢသ့ကမ့ၢ်ဝဲ-

- တၢ်မၤကစၢ်

- ပျားကိးနၢ

- ပျားကွၢ်ထွဲနၢ

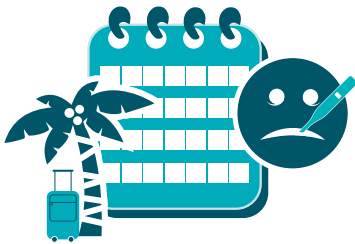
ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ နအိၣ်ဖဲကိၢ်ဖဲၣ်ဖဲလဲၣ်တဘျီအပူၤ ဘၣ်တဘျီ နကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်.

တၢ်မၤတၢ်အိၣ်သး

တၢ်မၤတဖၣ် အတၢ်အိၣ်သး ကအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ် န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလီၤစိၤန့ၣ် နကန့ၢ်အါထီၣ်ဘၣ် တၢ်ဒ်အမ့ၢ်-

- တၢ်ဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါအစွဲး
- န့ၢ်ဘၣ်လါလဲဝဲဟံးန့ၢ်နံၤသဘျ့အဆၢကတီၢ်

တၢ်မၤနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်		
ဇူလိုင်	မတ်	=\$\$\$
ဇူလိုင်	မတ်	=\$\$\$
ဇူလိုင်	မတ်	=\$\$
ဇူလိုင်	မတ်	=\$\$

နမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်မၤပတြီၢ်န့ၣ် နကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အလဲ လၢနမၤတၢ်န့ၣ်ရံၣ် အဖီခိၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဘၣ်နကမၤတၢ်-

- ဆၢကတီၢ်ပုၤပုၤ - ကိးနံၤဒဲး

- ဆၢကတီၢ်ခိဖး - တမ့ၢ်ကိးနံၤဒဲး

ဂီၤ ဇူနီရံၣ် - ဟါၣ်န့ၣ်ရံၣ်

- ဝဲတၢ်မၤညီၣ်န့ၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် - ဂီၤဇူနီရံၣ် တုၤ ဟါၣ်န့ၣ်ရံၣ်

- ဝဲမုၢ်နၤခီ

တၢ်မၤအဆၢကတီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်ထွဲလၢနတၢ်အိၣ်သးမး နကြၢးဟံးန့ၢ် အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကၢဒိၣ်အဂၤလၢ ကဲထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ လၢတၢ်ဃုထၢတၢ်မၤအန့ၣ် ရံၣ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ် ကမ့ၢ်ဝဲ-

- ဟံၣ်ဖိဃီဖိ

- တၢ်မၤလိမၤဒီးလၢနကဘၣ်မၤအီၤ
 - တၢ်မၤလိလၢ နကဘၣ်မၤအီၤ
 - ထီၣ်မၤလိတၢ်လၢတီၤပူၤ လၢနကဘၣ်မၤအီၤ

နဃုသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤဖဲ (Fairwork) အဝဲးဖူး အပူၤသ့.

www.fairwork.gov.au

တၢ်မၤအလဲတဖၣ်

တဘျီတခါန့ၣ် တၢ်ကဟံးတၢ် နတၢ်မၤအလဲ လၢတၢ်ကဟ့ၣ်န့ၣ် န-

တၢ်အဝဲအံၤ တၢ်ကိးအီၤလၢ တၢ်ထုးစ့ၤလီၤလါလဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကထုးစ့ၤလီၤလါလဲလၢတၢ်ကဟ့ၣ်-

- တၢ်ခိတၢ်သွဲ - စ့လၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်ပဒိၣ်

- ပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢအလဲ နမ့ၢ်ကဲထီၣ်ကရၢဖိ

- ဒီးတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်အၤတဖၣ်

ဖဲနစးထီၣ်တၢ်မၤသီၣ်န့ၣ် သံကွၢ်ပှၤမၤတၢ်ခိၣ်လၢ တၢ်ထုးစ့ၤလီၤလါလဲအ
ဂ့ၢ်တက့ၢ်.

လံာ်ဃုတၢ်လၢာ်အလဲ

ဟံၣ်လဲ

နဃုထၢသ့လၢတၢ်ကဟံးဟံးဃာ်န့ၢ်န့ၣ်စ့ လၢ မ့ၣ်အူၤထံ, ကံသဝံ ဒီး
ဟံၣ်လဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စ့ပၢ်ကွီၤဖဲတၢ်အိၣ်ဘျးကွၢ်လၢတၢ်မၤ

စ့ပၢ်ကွီၤဖဲတၢ်အိၣ်ဘျးကွၢ်လၢတၢ်မၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ပၢ်ကီၤစ့ကျဲတဘီလၢ န
ကဆိးကါအီၤ ဖဲနအိၣ်ဘျးလၢတၢ်မၤ ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဘျးလၢတၢ်မၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢပှၤမၤညီၣ်န့ၢ်အီၤတခါ - အိၣ်ဘျးလၢ
တၢ်မၤ - ဖဲသးအိၣ် ဖျဲနံၣ်အခါ.

ပုၤလၢအတၢ်မၤအိၣ်ခဲလၢၢ်ယၢ်ယၢ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး ဂှၤပၢၣ်န့ၢ်အ့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်ဟံၣ်ကီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်လၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ဖၢန့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်လၢ ဂှၤပၢၣ်န့ၢ်အ့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်အစ့ၣ်ဟံၣ်ကီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ဘၣ်သးန့ၣ် နဟံၣ်အါထီၣ်စ့ၣ်ဆူ နဂှၤပၢၣ်န့ၢ်အ့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်အပူၤသ့န့ၣ်လီၤ.

နယုန့ၢ်အါထီၣ် ဂှၤပၢၣ်န့ၢ်အ့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ ဖဲအီးစၢ်တြၢ်လ်ယၢ်တၢ်ခိ တၢ်သွဲၤဒၢး (Australian Taxation Office - ATO) ဒီး မၤနံၢ်မး (Moneysmart) အဝဲးဖူးအပူၤသ့န့ၣ်လီၤ.

- www.ato.gov.au/super/
- www.moneysmart.gov.au/superannuation-and-retirement

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့၊ ဇီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဖဲတၢ်မၤလီၤ

ကိၣ်ဖဲဇီးလီၤကဝီၤဒိၣ် တဘျုးဇီးတဘျုး အိၣ်ဇီးအတၢ်ဘျုးသဲးဘၣ်
ထွဲ တၢ်မၤလီၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ လၢပှၤမၤတၢ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျုးသဲးအံၤဘၣ်ထွဲဇီး-

- နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်နၤ တၢ်မၤလီၤကျဲလၢ အပူၤပျဲဇီး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်

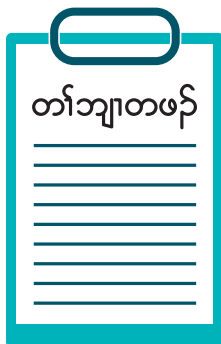
- ဟ့ၣ်နၤတၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်ထွဲတၢ်လၢ အိၣ်ဇီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်

- ကွၢ်ထွဲနတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့၊ ဖဲနအိၣ်လၢတၢ်မၤပူၤအခါ

- အိပ်ဒီးပုမေတင်ဖိလ၊ အအိပ်ဒီးတင်နပ်ပာ် တ်ဆူးတင်ဆါဒီးတင်
ဘံဉ်တင်ဘာ န်သီးကမေစါ ပုမေတင်ဖိအဂတဖဉ်အဂီ

နကဘဉ်လူပိဉ်ထွဲ တ်မေလီၢ် အတင်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ ဒီးတင်ဘံဉ်
တင်ဘာ အတင်ဘျာ ဖဲနအိဉ်လ၊ တ်မေလီၢ်အခါ.

နကြး-

- မေဉ်နတင်မေခိဉ်တဲနအသိး

- သီးတၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အကဒီတဖၢနၤ

- မၤလိၢ်တံၢ် မ့ၢ်ဒ်သီးတၢ်လၢနမၤတဖၢ အသုတမၤဘၣ်ဒီဘၣ် ထံး ပှၤအဂၤတဂ့ၤ

နယုန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ ဖဲတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တအိၣ်တၢ်မၤ (Safework) အဝဲးဖူးအပူၤသ့.

www.safeworkaustralia.gov.au

လိာ်ကဘျဲးပၤတဘျီအံၤ တၢ်ဟံၤလိၤဟံၤအိၤ န်အံၤန့ၣ်လိၤ.

Australian Government
Department of Social Services

ဘၣ်တၢ်မၤဖျါထီၣ်အိၤလၢ ဘီၣ်သကိးဘီၣ်မုၢ်ကရၢလၢတၢ်န့ၣ်လိၤ
ဟးထီၣ်ကိၢ် လၢအိးစံၤတြုၤလၢယၢ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤစၢၤဝဲၤကျိၤအဂီၢ်

